

‘Wij zijn kwijt hoe God het leven op aarde bedoeld heeft’

“Heel veel dingen vind ik normaal. Dat ik geen droger heb, bijvoorbeeld, en geen koffiezetapparaat. En dat ik nog steeds het linnengoed van 29 jaar geleden gebruik. Ik heb een hekel aan verspilling. Wij hebben de aarde niet gekregen om te doen alsof die onuitputtelijk is!”

tekst CHRISTINE STEENKS beeld PUREPHOTOGRAPHY

Teunie Luijk houdt van eenvoudig leven. Sinds 2008 weet zij dankzij haar blog tienduizenden mensen te inspireren tot eenzelfde leefstijl. Ze zal nooit met een moraliserend vingertje wijzen naar mensen die anders leven. “Je weet niet wat hun motieven zijn.” Maar voor zichzelf ontdekte ze: “Er zijn altijd zuinigere alternatieven, die ik graag met mijn lezers deel.”

Nieuwe inzichten

Zelf brood bakken, jam inmaken, appelmoes koken, groente kweken, wol spinnen en sinds kort bijen houden voor de honing. Voor Teunie lijkt niets te gek. “Het liefst zou ik volledig zelfvoorzienend zijn,” zegt ze, “maar dat lukt me niet. Toch trekt het me: zo dicht mogelijk bij de oorsprong blijven. Wij hebben een poosje kippen gehad. Wanneer je die uiteindelijk slacht,

doe je dat heel anders dan hoe het in een grote slachterij gebeurt. Ik heb me verdiept in de vleesindustrie en ontdekt hoe vervuilend die is. Vlees is trouwens helemaal niet zo goed voor een mens als verondersteld wordt.”

Als Teunie een onderwerp aanpakt, duikt ze er helemaal in. Zo verdiepte ze zich in het veganisme en volgde een cursus Planten Eten om te ontdekken welke plantaardige alternatieven er zijn om vlees te vervangen. De kennis die zij vergaart, blijft niet zonder vervolgstappen. “Ik ben als slagersdochter opgegroeid met flinke stukken vlees,” vertelt ze, “maar nu eet ik misschien eens in de maand een stukje. Voor mijn gezin braad ik elke dag vlees, dus wie wil, kan krijgen, maar voor mezelf beperk ik die consumptie. Ik pas mijn gedrag aan op nieuwe inzichten die ik krijg. Je kunt vlees prima missen. Er wordt wel gezegd

>>> dat in de bijbelse tijd ook vlees werd gegeten, maar dat was alleen op hoogtijdagen.”

Het tekent Teunie: ze leert voortdurend dingen bij en brengt die kennis in praktijk. Ooit uit noodzaak geboren – “Al vroeg in ons huwelijk ontstonden er financiële problemen” – is eenvoudig leven inmiddels haar *way of life* geworden. Ze heeft er plezier in. “We hebben weleens een periode wat ruimer in het geld gezeten. Ik hoefde toen niet meer creatief te zijn, en dat miste ik! Altijd had ik met weinig veel moeten doen, en dat vereiste creativiteit. Ik ga voor de ‘gulden middenweg’, zoals ook in Spreuken 30 staat: ‘Geef mij geen armoede of rijkdom, voorzie mij van mijn toegewezen deel aan brood. Anders zou ik, verzadigd, U verloochenen en zeggen: Wie is de HEERE? Of anders zou ik, arm geworden, stelen, en de Naam van mijn God aantasten.’ Onze armere periodes zijn beslist niet de slechtste geweest op geloofsgebied. De grootste wonderen zijn gebeurd toen we elk dubbeltje moesten omdraaien.’

Aarde in bruikleen

Teunie en haar man Willem hebben tien kinderen van wie er nog acht thuis wonen. In de (geloofs)opvoeding nemen rentmeesterschap en de voorzienigheid van God een belangrijke plaats in. “Zuinig zijn op de aarde en niet verspillend zijn, is een bijbelse opdracht”, zegt Teunie. “Je ziet het terug in de voorschriften die de Heere God Zelf gegeven heeft aan Zijn volk Israël. Om uitputting van de grond te voorkomen, moest het volk bijvoorbeeld een stuk land in het zevende jaar laten rusten. Er staan ook regels in de Bijbel over de omgang met dieren en voorschriften voor de slacht. Ik denk dat wij heel veel zijn kwijtgeraakt van hoe God het leven op aarde oorspronkelijk bedoeld heeft.” “We hebben de aarde in bruikleen en moeten er zuinig op zijn. Voor mij hoort zuinig zijn met energie daar ook bij. We hebben een op hout gestookte cv en gebruiken zoveel mogelijk led-verlichting. Ook wil ik zuinig zijn met grondstoffen. Iets is niet zomaar afval. Gun dingen een tweede leven. Een oud T-shirt is een prima sopdoek. Verder doe ik aan afval scheiden en verminderen. Daarom gebruik ik zoveel mogelijk grootverpakkingen, ben ik bezig katoenen broodzakken te naaien en maak ik van restjes eten lekkere gerechten.” “Lang geleden heb ik leren koken zonder pakjes en zakjes, vooral omdat ik niet wilde betalen voor een schep zout met wat kruiden. Inmiddels is koken

zonder pakjes en zakjes een trend aan het worden. Mensen willen niet meer betalen voor ongezonde E-nummers. Die ontwikkeling vind ik leuk om te zien. De grote voortrekkers, zoals dokter Vogel en dokter Moerman, bleven dicht bij de natuur, bij onbewerkt voedsel. Ze zijn erom uitgelachen, maar krijgen inmiddels steeds vaker gelijk!”

Wonderlijk

“De oudste drie kinderen hebben onze armere periode het meest bewust meegemaakt”, vertelt Teunie. “Maar alle tien hebben ze geaccepteerd dat we in ons gezin dingen moeten delen. Dat hoort erbij als je in een grote groep leeft. Ze vragen heel weinig om materiële dingen en weten ook wel dat ze daar zelf voor moeten sparen. Kinderen worden echt niet gelukkig van spullen, maar veel meer van tijd, aandacht en gezinstradities.”

Voor Teunie is het belangrijk haar geloof voor te leven aan de kinderen. “We hebben ze altijd voorgeleefd dat Gods oog over allen gaat: over rijken en armen. In de Catechismus staat het zo mooi; dat je getrouw moet zijn in je beroep, om je gezin te onderhouden, maar ook om voor de armen te kunnen zorgen. Dat is het. Wat je verdient, is niet een kwestie van hebben en houden, lang leve de lol. Nee, je moet ervan delen. Wij hebben beide kanten meegemaakt en zijn ook in de positie geweest van ‘de arme’ die mocht ontvangen.”

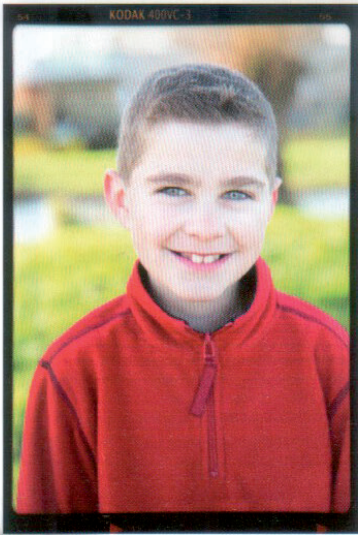
In die behoeftige omstandigheden legde Teunie eens haar tienden apart. Ze was ervan overtuigd dat, ondanks haar eigen financiële krapte, een tiende deel van het inkomen bestemd was voor giften. “Maar er bleef daarna nauwelijks nog geld over, en de voorraadkasten waren leeg”, vertelt ze. “Ik had geen idee hoe ik die nog kon vullen. Toen werd er aangebeld. Het was de kruidenier die de boodschappen kwam brengen. ‘Ik heb helemaal geen boodschappen besteld’, zei ik. Maar hij bleef erbij: ze waren besteld en betaald, en dus zette hij dozen vol in het halletje. We hadden voor een maand te eten! Dit soort wonderlijke gebeurtenissen hebben we meermalen meegemaakt. Het heeft mij overtuigd dat er voor je wordt gezorgd, maar je moet het wel opmerken!”

Geschenk uit de hemel

Soms moet je best lang wachten op dingen die je echt nodig hebt, weet Teunie. “Onze keuken is eigenlijk al jaren aan vervanging toe. We zijn er al een tijd voor aan het sparen, maar elke keer komt er iets tussen: een kind

‘Onze armere periodes zijn beslist niet de slechtste geweest op geloofsgebied. De grootste wonderen zijn gebeurd toen we elk dubbeltje moesten omdraaien’

'Ik heb moeite
wanneer
gelovigen
verkwistend
zijn, elke mode
volgen, steeds
nieuwe
bloempotten
in de venster-
bank zetten,
omdat de
kleur 'uit' is'

dat een beugel nodig heeft of een kapotte wasma-
chine. Dan ging ons spaargeld daar weer aan op. Nu
heb ik een nieuwe keuken gewonnen, en voor onze
beleving is die echt uit de hemel komen vallen! Trij-
nie, onze oudste dochter, zat in de auto toen op de
radio een oproep klonk: wie gun jij een nieuwe keu-
ken? Degene met de meeste stemmen, zou hem krij-
gen. Mijn dochter riep meteen: daar ga ik jullie voor
opgeven! En dankzij de lezers van mijn blog stemden
er maar liefst vierduizend mensen op mij. Degene die
na mij de meeste stemmen had, trok er vierhonderd!
Ik ervaar dat echt als een geschenk uit de hemel. De
kinderen weten dat wij er zo over denken, maar niet
al onze kinderen begrijpen het ook. Er zitten er nu vijf
tegelijk in de pubertijd, en pubers zijn stellig in hun
mening. Wij kiezen ervoor niet teveel in discussie te
gaan, omdat het alleen maar ruzie oplevert. We leven
voor hoe wij erover denken. Ze zullen uiteindelijk
toch zelf hun keuzes moeten maken. Ik kan alleen
zeggen hoe ik erover denk en hoe ik het ervaar. Die
discussies ontstaan tussen de pubers onderling trou-
wens toch wel. Het leidt ertoe dat ze over dingen gaan
nadenken."

Moeite en verdriet

Heeft haar duurzame manier van leven invloed op
Teunies geloof? "Het is eerder andersom", reageert ze.
"Mijn geloof heeft invloed op mijn manier van leven.
Als je gelooft, kom je toch vanzelf op deze manier van
leven uit? Leven in eenvoud en afhankelijkheid. Ik
heb moeite wanneer gelovigen verkwistend zijn, elke
mode volgen, steeds nieuwe bloempotten in de ven-
sterbank zetten, omdat de kleur 'uit' is. Ik vind het
nutteloze geldverspilling. Dat geldt ook voor vuur-
werk. Hoe kun je het als christen verantwoorden dat
je je geld letterlijk verknalt in de lucht?"

Het leven is voor Teunie en Willem niet altijd
makkelijk geweest. "We hebben veel moeite en ver-
driet meegemaakt", vertelt ze. "Zes kinderen zijn we
vlak voor of enkele uren na de geboorte verloren. Het
heeft mij zo veel troost gegeven te weten dat Gods
oog over allen gaat, juist ook in de moeilijke periodes
van het leven. Natuurlijk heb ik wel vragen: waarom
moest het zo lopen, waarom mocht dit kindje niet
leven? Maar ik hoef de antwoorden niet te weten. Als
je ervan overtuigd bent dat alle dingen vallen onder
Zijn voorzienigheid, dan kun je ermee leven. God
staat echt boven alle dingen in de wereld en in jouw
leven, en Hij heeft daarin Zijn eigen plan."